

Hjálp til fyrrverandi Sovjet

ØLL fegnaðust vit, tá kommunistisku stýrini eystanfyrir fullu. Tað vóru tey vestanfyrir, sum hildu fyrir, at nú fór bert at ganga stutt tíð til sokallaðu friu marknaðarkreftirnar høvdu vent allari gongdini og gjørt londini til fræls vælferðarsamfeløg. Her varð serliga hugsað um fyrrverandi Sovjetsamveldið. Ávisir vesturlendingar — onkur fólkafloksmaður her heima eisini — hildu fyrir, at nú skuldi vesturheimurin halda fingrarnar vekk frá londunum og lata tey sjálvi fáa gongd á búskapin eftir vesturlandskum mynstri. Eingin hjálp skuldi latast londunum, hetta máttu tey sjálvi finna út av osfr. Nú kommunisman var horvin, so vóru hesi nøgd.

HENDA fatan tykist ikki vinna frama í dag millum fleiri av heimsins leiðandi tjóðum við USA á odda. Nú innsiggja

hesi lond, hvussu stóru vandi lúrir fyrir tey sjálvi, rætta tey ikki londunum í nýggja Ríkjasambandinum eina hjálpandi hond. Vandir er nevniliga fyrir, at vit verða invaderað av milliúnunum av fólkum eystan í frá eins væl og frá londum í triðja heiminum sum t.d. Afrika. Vandir er so eisini fyrir, at framtíðar dálking frá kjarnorkuverkum, kjarnorkubumbum o.l. kann koma til okkara. Tí má og skal okkurt gerast her og nú.

HETTA samdust fleiri lond um á fundi í Washington nú um dagarnar. USA er undan-gongulandið og fer í næstum undir eina loftbrúgv, har neyðsynjarvørur o.a. verður sent til fyrrverandi sovjetisku lýðveldini. Hetta kann næstan sammetast við eina Marshallætlan fyrir umrøddu lond. Tað er greitt, at friur marknaðarbúskapur er ikki at sammeta við einan kanin, tú gandar úr einum hatti. Lond, sum hava verið undir eini

kommunistiskari stýrisskipan í 70 ár, kunnu ikki frá degi til annan leggja um allan sín búskap. Tí er tað rong tala, tá sokallaðir búskaparguruar vestanfyrir hava hildið, at nú var bara at lata teir sjálvar seta fria marknaðarbúskapin í verk, og so vóru allar súðir syftar.

VESTURHEIMURIN hevur eina ábyrgd í hesum stóra álvarsmáli. Vit kunnu ikki bara venda hesum stóra parti av heiminum bakið og rokna við, at friur marknaðarbúskapur ornar tað heila. Tað er tí hugaligt og gott, at vesturheimurin nú sær álvaran í hesum máli. Bert spell, at hetta skal verða gjørt út frá óttanum um, hvørjar avleiðingar gongdin eystanfyrir kann fáa fyrir okkum. Men tað er í hvussu er ein góður katalysator fyrir tey, ið har búgva.

TAÐ er greitt, at tað skal nógv til fyrir at hesi londini skulu koma fyrir seg aftur. Her er bæði talan um at fáa

gongd á búskapin, at umleggja hann og ikki minst at hjálpa londunum at sleppa av við tey mongu kjarnorkuvápnini, ið nú liggja og rekast fyrir vág og vind og harvið kunnu vera ein álvarslig hótan móti allari mannaættini. Vit hava so sanniliga eina skyldu móttvegis hesum fólkunum.

VÓNANDI verður hetta ikki at meta sum ein dropi í havinum, men verður tað harafurímóti byrjanin til eina veruliga »Marshall-ætlan« fyrir londini í Eystureurpaa og nýggja Ríkjasambandinum. Høvdu vit hjálp fyrir neyðini eftir seinna heimskriggj at byggja upp aftur okkara búskap, so hava londini eystanfyrir enn meiri brúk fyrir hjálp. Taka vit tí ikki henda spurning í fullum álvara í dag, so kann hetta koma eisini okkum aftur um brekku ein dag. Tí heilsa vit fundinum og úrslitið av fundinum í Washington vælkomnum.

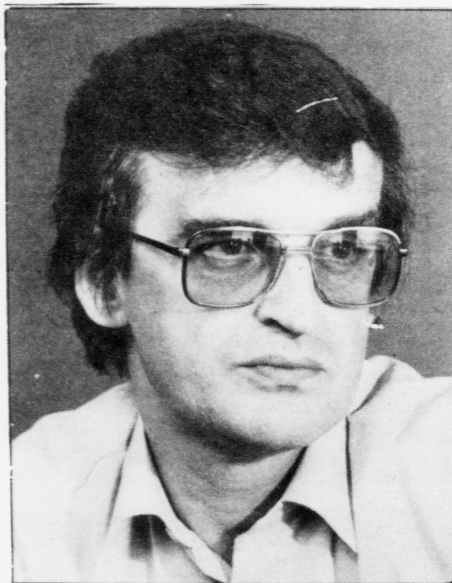
Tilfeingisnýtslan í fiskivinnuni

Tilfeingi kann uppfatast uppá fleiri mátar. Vitin er eitt tilfeingi, rávøra úr undirgrund er tilfeingi, fiskur í havinum er tilfeingi, og pengar eru tilfeingi.

Felags er tó, at vit nýta eitt tilfeingi til at tjena pening til okkum sjálvi og samfelagið. Jú betur vit duga at fáa burtúrur, jú meira kappingarfor eru vit, og betri livilíkindi hava vit.

Tilfeingismangul hevur altið eyðkent Europa. Í Føroyum er tilfeingismangul eitt rættiliga nýtt fyrirbrigdi. Serliga merkja vit hetta í fiskivinnuni, og eftirsum hetta er høvuðsvinna okkara, so ræður um at vit duga at handfara tað tilfeingi, vit hava.

Samfelagsskipanin ger, at tey seinastu árinu eru tað fleiri og fleiri fólk, sum vænta og krevja, at tey

Landsstýrismaðurin í dag:

Thomas Arabo

skulu hava part í tí tilfeingi, sum er at gera burtúrur.

Fiskivinnan er soleiðis uppbygd, at her eru fleiri lið, sum nýta tilfeingi. Fyrst og fremst eru tað teir, sum fara út og fiska tann fisk, vit hava rætt til. So kemur fólkjó á landi, sum krevur at fáa tilfeingið at virka burtúrur, soleiðis at peningur eisini er at vinna í hesum liðinum.

Seinna liðið hevur verið misrøkt í fleiri ár, soleiðis at tað at virka rávøruna til liðugtveru nýstaðni hevur fingið veruliga ferð á seg. Hetta kann eg venda aftur til í seinni grein.

Hvussu er tað so við fyrsta liðinum, tá tað snýr seg um at nýta tilfeingið hjá okkum? Vit hava fyrst og fremst okkara egnu grunnar at troyta, og eru

hesir seinastu árinu troyttir í ólukkumát. Teir flestu fiskastovarnir eru niðurfiskaðir, og umfatandi friðingar av økjum og friðingar í tíðarskeiðum eru neyðugar.

Uttanfyrir landgrunnin hava vit so ávis fiskirættindi. Her er so tað rættiliga beklagiliga, at tað eru fleiri túsund tons, ið svimja í fremmandum sjógv, sum vit hava rætt til, sum ongantið verða fiskað. Nakað av hesum tonsunum er sjálvandi sokallaður »pappirfiskur«, ið ikki er til at fáa hendur á, men nakað er fiskur, vit lættliga kundu fiskað og hava amboð til. So eru aðrar kvotur, sum vit í veruleikanum ikki hava móguleika til at nýta, tí vit hava ov fá skip til ta vinnuna.

Hyggur ein at ónýttum

kvotum, so er tað fyrst og fremst nýtslan av rækjukvotuni við Svalbard, sum er bert nýtt við umleið helvtini av teimum fiskidøgum, ið eru móguligir. Harafturat eru 2.500 tons í russiskum sjógv, sum ikki verða nýtt. Samstundis hava vit tvey rækjuvirki í landinum, sum mangla rávøru, nú trupulleikar eru við triðjalandis uppruna.

Hetta bendir alt á, at landsstýrið eigur at geva loyvi til at økja um rækjuflotan, men av tí at hesar rækjur, ið eru til taks eru biligar, so kunnu hesir bátar ikki hava ein kapitalkostnað, ið er hægri enn eini 20 mió. kr. Men eingin ivi um, at tað er rætt av landsstýrinum

Framhald á síðu 20

Bingotølini:

7 49